

Tygodnik Gospodarczy

Rok III

Poznań, dnia 19 lipca 1947

Nr 29

TREŚĆ: Rozszerzenie zakresu działania P. C. H. — Bitwa o handel rozpoczęta (str. 282) — Komisje Specjalne do walki z nadużyciami i szkodnictwem gospodarczym (str. 282) — Poradnik księgowego — Sposoby dokonywania zapisów w księgach uproszczonych (str. 283) — Wyjaśnienia w sprawach prawnych (str. 285) — Odtwarzanie dawnych pozwoleń na prowadzenie zakładu przemysłowego (str. 285) — Komunikaty (str. 287).

Rozszerzenie zakresu działania P. C. H.

W myśl zarządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 19 czerwca br. Państwowa Centrala Handlowa obejmuje handel artykułami spożywczymi następujących grup towarowych:

1. produkcję Centralnego Zarządu Państw. Przemysłu Spożywczego,
2. produkcję Centralnego Zarządu Państw. Przemysłu Fermentacyjnego,
3. produkcję Centralnego Zarządu Państw. Przemysłu Cukrowniczego,
4. artykuły Monopoli Państwowych,
5. artykuły dyrekcji przemysłu miejscowego i przemysłu prywatnego,
6. skup ziemiopłodów i innych artykułów spożywczych od producentów jak i pośredni od aparatu skupu oraz sprzedaż hurtową,
7. samodzielny import i eksport w ramach określonych zarządzeniem o organizacji central importowo-eksportowych,
8. prowadzenie hurtowni mieszanych.

Centralne Zarządy: Państwowego Przemysłu Spożywczego i Państwowego Przemysłu Fermentacyjnego stawiają całą produkcję tychże przemysłów do dystrybucji Państwowej Centrali Handlowej.

Sprawa dystrybucji artykułów przemysłu konserwowego zostanie ustalona odrębnym zarządzeniem.

Istniejące Centrale Zbytu przy poszczególnych Zjednoczeniach, podległych tymże Centralnym Zarządom, przekształca się w Biura Sprzedaży podległe Państwowej Centrali Handlowej.

Biura Sprzedaży prowadzą sprzedaż wytworów państwowego przemysłu spożywczego na podstawie zleceń Państwowej Centrali Handlowej.

Przejęcie Biur Sprzedaży, ich składnic i magazynów oraz prowadzonych hurtowni nastąpi najpóźniej w terminie do dnia 31 lipca b. r.

Państwowej Centrali Handlowej pozostawiona będzie do dyspozycji na wolnym rynku cała ilość cukru, która przypadnie przy rozdzieleniu pełnej produkcji Państwowego Przemysłu Cukrowniczego w sposób następujący: dotychczasowa Centrala Handlowa Przemysłu Cukrowniczego pozostaje jako Biuro Sprzedaży i dystrybutor cukru na cele eksportowe, reglamentowane, na cele produkcyjne przemysłów państwowych oraz zaopatrzenia „Społem” wyłącznie na pokrycie zapotrzebowania spółdzielczości.

Państwowa Centrala Handlowa przypadającą jej część cukru do dystrybucji rozprowadzi przez aparat własny bądź aparat handlu prywatnego. Biuro Sprzedaży (dotychczasowa Centrala Handlowa Przemysłu Cukrowniczego) zawrze umowę ze Związkiem Gospodarczym Spółdzielni R. P. „Społem” gwarantującą, że cały odbierany przez „Społem” cukier będzie rozprowadzany wyłącznie przez organizacje spółdzielcze dla bezpośredniego zaopatrzenia konsumenta oraz spółdzielczych wytwórni pod rygorem sankcji oraz wstrzymania dostaw na wypadek niedotrzymania tejże umowy.

Państwowa Centrala Handlowa zawrze indywidualne umowy z Dyrekcjami Państwowego Przemysłu Miejscowego oraz z przemysłem prywatnym na rozprowadzenie ich produkcji.

Państwowa Centrala Handlowa prowadzi skup ziemiopłodów zarówno bezpośrednio od producenta jak również i pośrednio od aparatu skupu oraz sprzedaż tychże.

Państwowa Centrala Handlowa oprócz skupu ziemiopłodów, prowadzi skup wszelkich produktów zwierzęcych. Do tego celu służyć będą Państwowej Centrali Handlowej własne punkty skupu i sprzedaży, jak również sieć agentów.

Uprawnienia importowe i eksportowe P. C. H. zostaną określone odrębnym zarządzeniem.

Państwowa Centrala Handlowa przekaże swoje wyodrębnione jednobranżowe hurtownie na szczeblu wojewódzkim oraz w innych ośrodkach poszczególnym branżowym Centralom Zbytu.

Do czasu zorganizowania przez poszczególne

Centrale Zbytu branżowych hurtowni w ośrodkach uzasadniających potrzebę takich jednobranżowych hurtowni oraz tam, gdzie zakładanie hurtowni branżowych ze względów gospodarczych jest nieuzasadnione, Państwowa Centrala Handlowa prowadzi handel artykułami przemysłowymi przez swoje placówki terenowe.

Bitwa o handel rozpoczęta

(ciąg dalszy)

W Tygodniku Gospodarczym nr 26 z dnia 28 czerwca 1947 r. omówiono pod powyższym tytułem część ustawy z dnia 2 czerwca 1947 r. o zwalczaniu drożyzny i nadmiernych zysków w obrocie handlowym dotyczące obowiązku posiadania cenników i faktur; następnie ustawowe pojęcie ceny zakupu, zysku brutto, zysku netto na artykułach spożywczych, cen maksymalnych, jak również rozporządzenie Rady Ministrów z 10 czerwca 1947 r. w sprawie organizacji i zakresu działania Komisji Cennikowej.

Z kolei rzeczy nastąpi omówienie rozporządzenia Rady Ministrów z 10 czerwca 1947 r. w sprawie organizacji i zakresu działania komisji notowań (Dz. U. R. P. Nr 44 poz. 229 z 14. 6. 1947 r.).

Komisja Notowań

W skład komisji notowań powołanych przez prezydentów m. st. Warszawy i miasta Łodzi oraz miast wydzielonych wchodzi trzej wyznaczeni przez prezydenta miasta pracownicy zarządu miejskiego z wydziałów (referatów) przemysłowego i aprowizacji.

W skład komisji notowań powołanych przez starostów wchodzi trzej wyznaczeni przez starostę pracownicy starostwa z referatów: przemysłowego, aprowizacji i rolnego. Każdy z wyżej wyznaczonych członków posiada zastępcę, który bierze udział w posiedzeniach w razie nieobecności członka komisji.

Członkowie komisji notowań i ich zastępcy nie mogą być członkami ani zastępcami członków komisji cennikowych.

Obowiązki przewodniczącego komisji notowań pełni pracownik wydziału (referatu) przemysłowego właściwego zarządu miejskiego (starostwa).

Komisja notowań cen posługuje się w terenie korespondentami, których liczbę ustala przewodniczący komisji w zależności od potrzeb miejscowych spośród osób oznaczających się znajomością rynku i zasad obrotu handlowego. Oprócz tego komisja notowań współpracuje z terenowymi korespondentami Głównego Urzędu Statystycznego oraz z terenowymi przedstawicielami organizacji samorządu gospodarczego, zrzeszeń kupieckich, organizacji spółdzielczych i społecznych.

Zakres działania

Do zakresu działania komisji notowań należy:

- a) notowanie cen targowych, hurtowych i detalicznych, płaconych przez kupujących na targu za artykuły spożywcze,
- b) notowanie innych cen na zlecenie władz przemysłowych,
- c) niezwłoczne komunikowanie notowań właściwym terytorialnie komisjom cennikowym powołanym przy wojewodach, prezydentach m. st. Warszawy

i m. Łodzi, starostwach i prezydentach miast wydzielonych.

Notowania cen winny zawierać jak największą ilość danych z poszczególnych części miasta lub powiatu.

Notowań artykułów spożywczych pierwszej potrzeby Komisje dokonywują w m. st. Warszawie i m. Łodzi miastach wydzielonych oraz w siedzibach starostw codziennie z wyjątkiem świąt, w innych zaś miejscowościach w dniu targowe.

Zarządzeniem ministra P. i H. zostaną ustalone wykazy towarów lub ich grupy, których ceny winny być notowane przez komisje notowań. Komisje dokonywują notowań na podstawie bezpośredniej obserwacji wykonanych transakcji oraz danych przesyłanych przez korespondentów własnych i Głównego Urzędu Statystycznego i organizacje: izby przemysłowo-handlowe, izby rzemieślnicze, zrzeszenia kupieckie, organizacje spółdzielcze i społeczne.

Komisje sporządzają co najmniej raz na tydzień z notowań cen protokół, w którym winny być uwidocznione notowania cen z każdego dnia okresu sprawozdawczego. Władze przemysłowe II. instancji są władne zlecić komisjom notowań sporządzanie protokołów w krótszych okresach czasu. Protokół notowań cen jest podstawą do ustalania cen przez komisje cennikowe.

Jak z przedstawionego stanu rzeczy wynika, skład osobowy komisji notowań stanowi element urzędniczy a nie jak w pozostałych komisjach, tj. komisjach cennikowych i społecznych komisjach kontroli cen, element społeczny i gospodarczy.

Komisja doradcza

Przy komisji notowań działa społeczna komisja doradcza, składająca się z przedstawicieli, delegowanych po jednym przez: właściwą miejską (powiatową) radę narodową, właściwą komisję (radę) związków zawodowych, Fundusz Aprowizacyjny, miejscowe zrzeszenie kupców, Związek Samopomocy Chłopskiej, Związek Gospodarczy Spółdzielni R. P. „Społem” i Państwową Centralę Handlową.

Społecznej komisji doradczej przewodniczy przewodniczący komisji notowań.

Zebrań społecznej komisji doradczej odbywają się w miarę potrzeby co najmniej raz na dwa tygodnie. Zebrania te zwołuje przewodniczący komisji notowań z własnej inicjatywy lub na wniosek co najmniej trzech członków społecznej komisji doradczej.

Społeczna komisja doradcza wydaje opinię w sprawie planu i działalności komisji notowań oraz w innych sprawach wniesionych na porządek obrad komisji notowań.

W następnym numerze zostanie omówione rozporządzenie Rady Państwa z 13 czerwca 1947 r. w sprawie powołania i organizacji społecznych komisji kontroli cen.

mgr T. Wajcht.

Komisje specjalne do walki z nadużyciami i szkodnictwem gospodarczym

1. Uwagi wstępne.

W ostatnich tygodniach ukazało się szereg ustaw i rozporządzeń mających na celu uregulowanie niejednych zagadnień życia gospodarczego. Wszystkie one zmierzają do właściwego zatrudnienia kapitałów, uregulowania cen i zysków w produkcji i handlu oraz kontroli nad kapitałami, cenami i opodatkowaniem. Do ustaw i rozporządzeń tych należą: ustawa o ulgach inwestycyjnych o zezwoleniach na prowadzenie przedsiębiorstw handlowych i za-

wodowe wykonywanie czynności handlowych; o obywatelskich komisjach podatkowych i lustracjach społecznych; o zwalczaniu drożyzny i nadmiernych zysków w obrocie handlowym; rozporządzenie w sprawie powołania i organizacji społecznych komisji kontroli cen; w sprawie organizacji i zakresie działania komisji notowań; w sprawie organizacji i zakresie działania komisji cennikowych; rozporządzenie w sprawie wykonania dekretu o obowiązku uczestniczenia w obrocie bezgotówkowym. W tym samym

czasie ukazało się też rozporządzenie w sprawie ustalenia przepisów dotyczących wewnętrznej organizacji, sposobu uregulowania i trybu postępowania Komisji Specjalnej do walki z nadużyciami i szkodnictwem gospodarczym.

2. Cel i organizacja Komisji Specjalnych.

Celem Komisji Specjalnej jest wykonywanie i ściganie przestępstw, jak przywłaszczenia, grabieży mienia publicznego albo będących pod zarządem publicznym, korupcji, łapownictwa, spekulacji i tzw. szabrownictwa oraz powodowania drożyzny przez pobieranie nadmiernych zysków w obrocie handlowym i cen wyższych od ustalonych cen maksymalnych, dalej nieujawnienie w sposób dostępny dla każdego kupującego cen sprzedaży oraz odmawianie sprzedaży posiadanych towarów po cenach ujawnionych.

Dla wykonania powyższych zadań powołano Komisje Specjalne, biuro wykonawcze i delegatury Komisji Specjalnej oraz pozwolono na utworzenie biura skarg Komisji Specjalnej.

Komisja Specjalna jest organem zwierzchnim, kierującym przede wszystkim ogólnymi zagadnieniami związanymi z akcją walki z nadużyciami i sprawnym działaniem instytucji powołanej do tej walki. Jednakże Komisja Specjalna także rozpoznaje np. wnioski z biura wykonawczego i delegatury dotyczące skierowania sprawy do obozu pracy przymusowej; zażalenia na postanowienia w przedmiocie środków zapobiegawczych, zastosowanych przez organa Komisji; prośby o przedterminowe zwolnienie z obozu pracy; sprawy nadania biegu prośbom o ulaskawienie.

Biuro wykonawcze jest organem wykonawczym Komisji Specjalnej. W dochodzeniach, zespół wyznaczony przez dyrektora Biura Wykonawczego rozpoznaje np.: wnioski członka Biura Wykonawczego o przedłużenie tymczasowego aresztowania na okres ponad trzy miesiące; wnioski członka Biura Wykonawczego o przedstawienie Komisji Specjalnej wniosku o skierowanie sprawy do obozu pracy i o orzeczeniu przypadku przedmiotów wraz z zamknięciem przedsiębiorstwa; zażalenie na wszczęcie śledztwa; zażalenie na zastosowanie środków zapobiegawczych lub umorzenie dochodzeń, przy czym zażalenia te uwzględnia samo biuro lub postanawia przedstawić Komisji Specjalnej wraz ze swą opinią.

Delegatura jest organem wykonawczym Komisji Specjalnej i Biura wykonawczego. Zadaniem jej jest wykrywanie i ściganie przestępstw, należących do Komisji Specjalnej. Polecenia Komisji Specjalnej i Biura Wykonawczego są dla delegatury wiążące. Dla każdego województwa tworzy się delegaturę, poza tym mogą być osobne delegatury tworzone w większych miastach oraz powiatach. W dochodzeniach musimy rozróżnić działalność zespołu składającego się z przewodniczącego lub jego zastępcy i dwóch

członków (trzech osób) od działalności poszczególnych delegatów. Delegatura, w składzie trzech osób, rozpoznaje wnioski delegatów oraz zażalenia sprawcy, jeśli nie przesyła ich do decyzji Komisji Specjalnej. Pod tym względem działalność delegatury jest podobna do biura wykonawczego.

W sprawach o przestępstwa ścigane przez Komisję Specjalną orzekają sądy właściwe według obowiązujących przepisów prawa. Jednakże w sprawach, gdzie Komisja Specjalna chce wymierzyć karę skierowania sprawcy do pracy przymusowej, grzywny, konfiskaty przedmiotów, zamknięcia przedsiębiorstwa oraz przypadku urządzeń przedsiębiorstwa — Komisja Specjalna może sama rozstrzygnąć na wniosek Biura Wykonawczego lub Delegatury. Skierowanie sprawy z aktem oskarżenia do sądu może mieć na celu rozpatrywanie sprawy w zwykłym trybie lub też — w pewnych wypadkach — w trybie postępowania doraźnego. Wszelkie postanowienia Komisji Specjalnej są ostateczne; od postanowień tych nie służy żaden środek prawny.

Skierowanie do pracy przymusowej winno następować na czas określony, jednak nie przekraczający dwóch lat.

3. Działalność Komisji Specjalnych w zwalczaniu drożyzny i nadmiernych zysków w obrocie handlowym.

Ustawa o zwalczaniu drożyzny i nadmiernych zysków w obrocie handlowym (Dz. U. nr 43, poz. 218 z r. 1947) nadała specjalnie dodatkowe prawa Komisjom Specjalnym. Celem zapobiegania drożyznie i wyzyskowi wspomniana ustawa wprowadza szereg zakazów. Kto wykracza przeciwko tym zakazom, podlega karze więzienia do lat pięciu i grzywnie do 5.000.000 zł lub jednej z tych kar. Kary te wymierzają sądy. Jednakże obok sądów, — pewne czynności o charakterze represyjnym powierzane są Komisjom Specjalnym. I tak Biuro Wykonawcze i delegatura Komisji Specjalnej mogą: a) wymierzyć grzywnę do wysokości 5.000.000 zł. b) wydać postanowienie o zabezpieczeniu grożącej oskarżonemu kary grzywny przez opis i zajęcie majątku oraz zarządzenie o tymczasowym zamknięciu przedsiębiorstwa c) sprzedać na rachunek oskarżonego po cenach obowiązujących towarów, stanowiących przedmiot przestępstwa lub towarów ulegających szybkiemu zepsuciu.

Komisje Specjalne mogą: a) skierować sprawcę przestępstwa do pracy przymusowej; b) orzec przepadek towarów, których przestępstwo dotyczy; c) orzec przepadek urządzeń przedsiębiorstwa, stanowiących własność oskarżonego; d) orzec zamknięcie przedsiębiorstwa, pozbawienie uprawnień handlowych i przemysłowych oraz prawa do zajmowania lokalu handlowego.

Poradnik księgowego

Sposoby dokonywania zapisów w księgach uproszczonych

Część II.

Zwroty towarów.

1. Podatnik po zaplaceniu rachunku zwrócił towar dostawcy, np. na skutek stwierdzonych później wad.

A. W przypadku gdy zwrot towaru następuje w tym samym roku, w którym dokonana została transakcja, a dostawca w tymże roku przesłał podatnikowi w zamian gotówkę, wpisać należy:

- do rubryk 16 i 17 księgi obrotów — równowartość zwróconego towaru; kwoty tego rodzaju należy przy rubryce 17 odpowiednio oznaczyć (np. gwiazdką, krzyżykiem, literę „W” itp.) aby można je łatwo wyłączyć przy zestawianiu obrotu podlegającego opodatkowaniu podatkiem obrotowym;
- do rubryki „Przychód” (gotówki) raportu obrotów — wpływ gotówki za zwrócony towar (gotówka wpływa od dostawcy);
- do rubryk 4 i 5 księgi kasowej wpływ gotówki od dostawcy za zwrócony towar.

B. W przypadku, gdy zwrot towaru następuje w tym samym roku, w którym dokonana została transakcja, a dostawca przesłał w zamian gotówkę w następnym roku, należy:

a) w roku bieżącym:

- do rubryk 16 i 17 księgi obrotów wpisać równowartość zwróconego towaru; kwoty tego rodzaju należy przy

rubryce 17 odpowiednio oznaczać, aby je można wyłączyć łatwo przy zestawianiu obrotu podlegającego opodatkowaniu podatkiem obrotowym;

2. rachunek dostawcy przełożyć z grupy rachunków uregulowanych do teczki odbiorców z adnotacją o dokonaniu zwrotu i sumie należnej z tego tytułu od dostawcy; przy porównywaniu w końcu roku ogólnego salda odbiorców, wynikającego z teczki odbiorców, z ogólnym saldem odbiorców (dłużników) wynikającym z ksiąg, należy ogólne saldo odbiorców według teczki odbiorców powiększyć o nieuregulowane przez dostawców zwroty, figurujące na ich rach., przeniesionych, jak wyżej do teczki odbiorców; to zwiększone saldo wpisać również należy przy sporządzaniu bilansu na linii „dłużnicy” w rubryce 8 „bilansu i rachunku wyników” (str. 1 księgi obrotów). Wyprowadzenie w końcu roku na podstawie zapisów książkowych ogólnego salda odbiorców (dłużników), a to celem porównania go z ogólnym saldem odbiorców wynikającym z teczki odbiorców, dokonuje się przez odjęcie ogólnej sumy rubryki 5 księgi kasowej od ogólnej sumy rubryki 16 księgi obrotów, pomniejszonej o ogólną sumę rubryki 21 tej księgi.

b) W roku następnym:

1. do rubryki „Przychód” raportu obrotów wpisać wpływ gotówki od dostawcy za zwrócony towar;

2. to samo do rubryki 5 księgi kasowej;
3. odnotować na rachunku dostawcy wpływ gotówki za zwrot i przenieść ten rachunek do teczki rachunków uregulowanych.

C. W przypadku, gdy towar zwrócono w roku następnym po dokonaniu transakcji zakupu i w tymże roku wpływa od dostawcy w zamian gotówka, wpisać należy:

1. do rubryki 16 i 17 księgi obrotów — równowartość zwróconego towaru; kwoty tego rodzaju należy przy rubryce 17 odpowiednio oznaczać dla łatwiejszego wyłączenia ich przy zestawianiu obrotu podlegającego opodatkowaniu podatkiem obrotowym;
2. do rubryki „Przychód” (gotówki) raportu obrotów — wpływ gotówki od dostawcy za zwrócony towar;
3. do rubryki 4 i 5 księgi kasowej — wpływ gotówki od dostawcy za zwrócony towar.

Gdy gotówka od dostawcy wpłynie nie w tym samym roku, w którym nastąpił zwrot towaru, a w okresie późniejszym, przebieg zapisów — jak podano wyżej pod lit. B).

D. W przypadku, gdy zwrot towaru nastąpił w tymże samym roku, w którym zawarta została transakcja zakupu i podatnik w tymże roku otrzymał od dostawcy w zamian drugi towar, wpisać należy:

1. do rubryki 16 i 17 księgi obrotów — równowartość zwróconego towaru, odpowiednio ją oznaczając dla wyłączenia przy obliczaniu podatku obrotowego;
2. do rubryki 8 księgi obrotów — równowartość towaru nadesłanego przez dostawcę tytułem rekompensaty; również tego rodzaju kwoty należy odpowiednio oznaczać.

Dla wyprowadzenia w końcu roku salda dostawców na podstawie ksiąg celem porównania go z ogólną sumą sald z teczki dostawców należy ogólną sumę rubryki 8 księgi obrotów pomniejszyć o ogólną sumę kwot oznaczonych, w tej rubryce figurujących, po czym odjąć ogólną sumę z rubryki 18 księgi kasowej od ogólnej sumy rubryki 8 księgi obrotów, pomniejszonej o ogólną sumę rubryki 12 tej księgi.

Natomiast dla wyprowadzenia w końcu roku salda odbiorców na podstawie ksiąg celem porównania go z saldem wynikającym z teczki odbiorców należy przed ostatecznym wyprowadzeniem pomniejszyć ogólną sumę rubryki 16 księgi obrotów o ogólną sumę oznaczonych kwot w tej rubryce figurującej.

Wobec zwiększenia przez zapisy jak wyżej pod 1. i 2. ogólnej sumy rubryki 16 i 17 i ogólnej sumy rubryki 8 księgi obrotów, powstanie w „bilansie i rachunku wyników” zysk na wierzycielach (dostawcach) i strata na dłużnikach (odbiorcach), które wzajemnie się skompensują, pozostając bez wpływu na ostateczny wynik.

E. W przypadku, gdy zwrot towaru nastąpił w tym samym roku, w którym dokonano zakupu, dostawca zaś w zamian nadesłał towar w roku następnym, należy:

a) w roku bieżącym:

1. do rubryki 16 i 17 księgi obrotów — jak wyżej wpisać równowartość zwróconego towaru, odpowiednio ją oznaczając;
2. rachunek dostawcy przełożyć z grupy rachunków uregulowanych do teczki odbiorców z adnotacją o dokonaniu zwrotu i sumie należnej z tego tytułu od dostawcy.

Przy porównywaniu w końcu r. ogólnego salda odbiorców, wynikającego z teczki odbiorców, z ogólnym saldem odbiorców (dłużników) wynikającym z ksiąg, należy ogólne saldo odbiorców według teczki odbiorców powiększyć o nieuregulowane przez dostawców zwroty, figurujące na ich rachunkach, przeniesionych jak wyżej do teczki odbiorców; to zwiększone saldo wpisać należy również przy sporządzaniu bilansu na linii dłużnicy w rubryce 8 „bilansu i rachunku wyników” (str. 1 księgi obrotów);

b) w roku następnym:

1. do rubryki 8 księgi obrotów wpisać równowartość nadesłanego w zamian przez dostawcę towaru;
2. na rachunku dostawcy odnotować otrzymanie ekwiwalentu za zwrot i przenieść ten rachunek z teczki odbiorców do teczki rachunków uregulowanych; również w tym przypadku przy sporządzaniu „bilansu i rachunku wyników” powstaną różnice na wierzycielach (zysk) i dłużnikach (strata), które się wzajemnie skompensują, bez wpływu na ostateczny wynik.

F. W przypadku, gdy towar zwrócono w następnym roku po dokonaniu zakupu i w tymże roku dostawca nadesłał w zamian ekwiwalent towarowy, przebieg zapisów jak wyżej pod lit. D. Jeżeli zaś ekwiwalent towarowy od dostawcy wpływa nie w tym samym roku, w którym towar

zwrócono, a w okresie późniejszym, przebieg zapisów jak wyżej pod lit. E.

G. W przypadku, gdy zwrot towaru nastąpił w tym samym roku, w którym dokonano zakupu i dostawca należność z tego tytułu wyrównał w tym samym roku przez potrącenie należnej podatnikowi kwoty w następnym rachunku (przy innej transakcji), który od razu zostaje przez podatnika zapłacony, wpisać należy:

1. do rubryki 16 i 17 księgi obrotów — równowartość zwróconego towaru, odpowiednio ją oznaczając; również oznaczyć należy księgowaną w rubryce 8 księgi obrotów kwotę zakupu towaru następnie zwróconego,
2. do rubryki 8 księgi obrotów — sumę rachunku (następnego) brutto,
3. do rubryki „Rozchód” raportu obrotów kwotę rachunku netto (po potrąceniu ekwiwalentu za zwrot),
4. do rubryki 17 i 18 księgi kasowej — kwotę rachunku netto (po potrąceniu ekwiwalentu za zwrot).

W związku z powyższymi zapisami powstanie przy postępowaniu w myśl pkt. 15 lit. c objaśnień do księgi obrotów w bilansie i rachunku wyników strata, wykazana w rubryce 10 na dłużnikach, gdyż z jednej strony należność od nich będzie zwiększona o zaksięgowane w rubryce 10 i 17 księgi obrotów zwroty, podczas gdy w uiszczeniach (rubryka 5 księgi kasowej) nie będzie odpowiednika tego obciążenia; podobnie powstanie zysk na wierzycielach, gdyż w księdze obrotów zaksięgowana będzie pełna suma rachunku, w którym zwrot potrącono, podczas gdy w księdze kasowej podlega wpisaniu do rubryki 18 suma rachunku zmniejszona o potrącony zwrot (faktycznie wypłacony).

Na ostateczny wynik nie będzie to miało wpływu, strata bowiem na dłużnikach kompensuje się z zyskiem na towarach; przy wyprowadzaniu w końcu roku ogólnego salda odbiorców i ogólnego salda dostawców na podstawie ksiąg celem porównania ich z saldami, wynikającymi z teczki dostawców i teczki odbiorców, należy postępować, jak podano wyżej pod literą D.

Jeżeli natomiast wyrównanie przez dostawcę dokonane zostaje w roku następnym :

a) w roku bieżącym:

1. do rubryki 16 i 17 księgi obrotów — wpisać równowartość zwróconego towaru, odpowiednio ją oznaczając,
2. rachunek dostawcy przełożyć z grupy rachunków uregulowanych do teczki odbiorców z adnotacją o dokonaniu zwrotu i sumie należnej z tego tytułu od dostawcy,

b) w roku następnym:

1. do rubryki 8 księgi obrotów — sumę rachunku (następnego) brutto,
2. do rubryki „Rozchód” raportu obrotów kwotę rachunku netto (po potrąceniu ekwiwalentu za zwrot),
3. do rubryki 17 i 18 księgi kasowej — kwotę rachunku netto (po potrąceniu ekwiwalentu za zwrot),
4. na rachunku dostawcy odnotować otrzymanie ekwiwalentu za zwrot i przenieść ten rachunek z teczki odbiorców do teczki rachunków uregulowanych.

W końcu roku w „bilansie i rachunku wyników” powstaną na wierzycielach i dłużnikach różnice, nie mające wpływu na ostateczny wynik.

W przypadku, gdy podatnik nie płaci od razu następnego rachunku, w którym zostaje potrącony zwrot, a reguluje go w końcu roku, należy:

a) w chwili zwrotu towaru:

1. do rubryki 16 i 17 księgi obrotów wpisać równowartość zwróconego towaru, odpowiednio ją oznaczając; również oznaczyć należy księgowaną poprzednio w rubryce 8 księgi obrotów kwotę zakupu towaru następnie zwróconego,
2. rachunek dostawcy przełożyć do teczki odbiorców, odnotowując na nim kwotę zwrotu;

b) w chwili otrzymania następnego rachunku, w którym należność za zwrot potrącono:

1. do rubryki 8 księgi obrotów wpisać kwotę brutto rachunku,
2. na rachunku dostawcy odnotować wpływ ekwiwalentu od dostawcy za zwrot i przenieść rachunek ten z teczki odbiorców do teczki rachunków uregulowanych;

c) w chwili uiszczenia przez podatnika gotówki za powyższy rachunek:

1. do rubryki „Rozchód” (gotówki) raportu obrotów wpisać kwotę uiszczoną (netto),

2. do rubryki 17 i 18 księgi kasowej — wpisać kwotę uiszczoną (netto).

W przypadku, gdy podatnik uiszcza należność z rachunku, w którym zwrot zostaje potrącony nie w tym samym roku, lecz w następnym, należy:

a) w roku bieżącym:

1. w chwili zwrotu towaru:

a) do rubryki 16 i 17 księgi obrotów wpisać równowartość zwróconego towaru, odpowiednio ją oznaczając; również oznaczyć należy księgowaną poprzednio w rubryce 8 księgi obrotów kwotę zakupu towaru następnie zwróconego,

b) rachunek dostawcy przełożyć do teczki odbiorców, odnotowując na nim kwotę zwrotu;

2. w chwili otrzymania następnego rachunku, w którym należność za zwrot potrącono:

a) do rubryki 8 księgi obrotów wpisać kwotę rachunku brutto;

b) na rachunku dostawcy odnotować wpływ ekwiwalentu od dostawcy za zwrot i przenieść rachunek ten z teczki odbiorców do teczki rachunków uregulowanych; w końcu roku przy „bilansie i rachunku wyników”, sytuacja analogiczna jak opisano wyżej.

b) W roku następnym:

1. do raportu obrotów wpisać kwotę uiszczoną z tytułu powyższego rachunku (netto),

2. do rubryki 17 i 18 księgi kasowej jak w pkt. 1.

II. Podatnik po zapłaceniu przez odbiorcę rachunku otrzymuje następnie od niego zwrot towaru.

Księgowania następują jak wyżej w ust. I. z odpowiednimi zmianami, np.:

A) W przypadku, gdy zwrot towaru nastąpił w tym samym roku, w którym dokonano sprzedaży, a podatnik w tymże roku wysłał odbiorcy w zamian drugi towar, wpisać należy:

1. do rubryki 8 księgi obrotów — równowartość zwróconego przez odbiorcę towaru, odpowiednio ją oznaczając,

2. do rubryki 16 i 17 lub 18 księgi obrotów — równowartość towaru, wysłanego odbiorcy tytułem rekompensaty, również ją oznaczając przy rubr. 17 lub 18.

Księgowanie zatem identyczne jak opisano wyżej w ust.

I. pod lit. D) z tym, że odwrócona będzie z natury rzeczy kolejność księgowania, natomiast sytuacja w końcu roku dokładnie ta sama.

B) W przypadku jak pod A) z tym, że podatnik wysłał do odbiorcy ekwiwalent towarowy w roku następnym, należy:

a) w roku bieżącym:

1. do rubryki 8 księgi obrotów wpisać równowartość zwróconych towarów, odpowiednio ją oznaczając,

2. kopię rachunku dla odbiorcy przenieść z teczki rachunków uregulowanych do teczki dostawców, odnotowując na nim jednocześnie kwotę, przypadającą odbiorcy z tytułu zwrotu.

Przy porównywaniu w końcu roku ogólnego salda dostawców wynikającego z teczki dostawców, z ogólnym saldem dostawców (wierzycieli), wynikającym z ksiąg (ogólna suma rubryki 8 księgi obrotów, pomniejszona o ogólną sumę rubryki 21 minus ogólną sumę rubryki 17 księgi kasowej), należy ogólne saldo dostawców według teczki dostawców powiększyć o nie pokryte odbiorcom zwroty, figurujące na ich rachunkach, przeniesionych jak wyżej do teczki dostawców; to zwiększone saldo wpisać również należy przy sporządzaniu bilansu na linii „wierzyciele” w rubryce 9 „bilansu i rachunku wyników”,

b) w roku następnym:

1. do rubryki 16 i 17 księgi obrotów wpisać równowartość towaru wysłanego odbiorcy w zamian zwróconego przezeń, odpowiednio ją oznaczając;

2. na rachunku odbiorcy odnotować fakt wysłania ekwiwalentu i przenieść rachunek ten spowrotem z teczki dostawców do teczki rachunków uregulowanych.

C) W przypadku, gdy zwrot towaru nastąpił w tym samym roku, w którym dokonano sprzedaży, a podatnik wyrównał odbiorcy należność z tego tytułu w tym samym roku przez potrącenie sumy przypadającej odbiorcy z następnego rachunku, który od razu zostaje pokryty przez odbiorcę, wpisać należy:

1. do rubryki 8 księgi obrotów — równowartość zwróconych towarów (według rachunku dla odbiorcy), odpowiednio ją oznaczając; należy również oznaczyć księgowane poprzednio w rubryce 16 i 17 lub 18 księgi obrotów, kwoty sprzedaży towaru następnie przez odbiorcę zwróconego,

2. do rubryki 16 i 17 lub 18 księgi obrotów — sumę brutto rachunku następnego, w którym zwrot potrącono,

3. do rubryki „Przychód” (gotówki) raportu obrotów — kwotę rachunku netto (faktycznie otrzymaną),

4. do rubryki 4 i 5 księgi kasowej — kwotę rachunku netto (faktycznie otrzymaną).

(Ciąg dalszy nastąpi).

Wyjaśnienia w sprawach prawnych

W związku z nowelizacją przepisów o naprawie budynków uszkodzonych wskutek wojny zapytuje p. Sz., czy zwolnienie lokali odnowionych od przepisów o najmniejszej ilości mieszkańców na lokal lub izbę (przepisy o „zageszczeniu”) odnosi się tylko do jednego lokalu w całej odnowionej nieruchomości, czy też do wszystkich lokali (oczywiście z ograniczeniem do 90 m² powierzchni użytkowej i niewięcej niż 4 izb).

Odpowiedź: Celem noweli do dekretu o rozbiórce i naprawie budynków zniszczonych i uszkodzonych wskutek wojny (Tekst jednolity dekretu: Dz. Ust. 1947 poz. 181) jest zachęcenie do odbudowywania budynków uszkodzonych; jednym ze środków ma tu być zwolnienie tego, kto dokonał odbudowy, od przepisów o wysokości komornego i od prze-

pisów o zageszczeniu tam, gdzie te przepisy obowiązują. Nie ulega żadnej wątpliwości, że zwolnienie to dotyczy całego, odbudowanego zgodnie z postanowieniami dekretu, obiektu — czy to nim będzie jeden tylko lokal, czy też cała kamienica. Artykuł 6 dekretu mówi wyraźnie o lokalach a nie o budynkach.

Zwolnienie to odnosi się jednakowoż tylko do lokali (mieszkań), nie przekraczających 90 m² powierzchni użytkowej i nie posiadających więcej niż 4 izby. Mieszkania większe podlegają zwolnieniu tylko w części nie przekraczającej tych norm. To ograniczenie ulg do mieszkań mniejszych jest podyktowane względami społecznymi w okresie nędzy mieszkaniowej, a mianowicie chęci popierania budownictwa mniejszych mieszkań. Z.

Odtwarzanie dawnych pozwoleń na prowadzenie zakładu przemysłowego

W artykule pod tyt. „Jeszcze w sprawie rejestracji przedsiębiorstw”, zamieszczonym w nr 25 „Tygodnika”, omówiliśmy tylko pobieżnie sprawę rejestracji zakładów przemysłowych zapowiadając, że do zagadnienia tego, wymagającego szerszego omówienia, powrócimy. Chodzi tu o zakłady przemysłowe, które w swoim czasie zostały przez właściwą władzę zalegalizowane, lecz właściciel nie jest w możności udowodnić tego odpowiednim aktem admini-

stracyjnym. Będą to w wielu wypadkach zakłady istniejące od dawnego czasu, jak np. gorzelnie przemysłowe, browary, młyny, cegielnie, huty metali i szkła, fabryki maszyn itp.

W przeważającej liczbie wypadków dzisiejszy właściciel zakładu nie posiada nawet śladów po akcie zatwierdzenia, wydanym przed 50-ciu laty albo jeszcze dawniej.

Kreślący te słowa był zdania, że dla uproszczenia całej akcji rejestracyjnej należałoby przyjąć, jako zasadę, że wszelkie zakłady przemysłowe, które urządzone zostały przed IX. 1939 r. i są prowadzone nadal bez istotnych zmian, należy uznać za istniejące legalnie, tzn., że zostały one w swoim czasie przez właściwą władzę zatwierdzone, wobec czego władze przemysłowe zakładów tych obecnie nie rejestrowałyby w ogóle. Przecież w r. 1927, kiedy polska ustawa przemysłowa weszła w życie, władze przemysłowe również nie interesowały się zakładami już istniejącymi, z uwagi na ich prawa nabyte (art. 3), a legalizowały tylko zakłady nowe względnie te spośród już istniejących, które później przeprowadzały zmiany istotne w urządzeniu. Zdania tego jednak nie podzielił delegat Ministerstwa Przemysłu i H. oświadczając, że celem dekretu o uporządkowaniu rejestrów uprawnień przemysłowych jest niejako sfotografowanie wszystkich istniejących na terenie państwa zakładów przemysłowych pod kątem widzenia bezpieczeństwa ich ruchu, przy czym każdy zakład powinien być w posiadaniu odpowiedniego dokumentu zalegalizowania. Jeżeli właściciel zakładu nie ma oryginału takiego aktu — a z takim zjawiskiem spotykamy się prawie w każdym wypadku, gdzie chodzi o zakład od dawna już istniejący — należy akt ten odtworzyć. Dlaczego odtworzyć stary akt a nie wydać nowy? Przecież, jeżeli przedsiębiorca i tak do wniosku o odtworzenie dołączyć musi rysunki i plany zakładu, to dla niego jest obojętne, w jakiej formie zakład jego zostanie ponownie zalegalizowany: czy we formie odtworzenia dawnego uprawnienia, czy też przez wydanie nowego aktu zatwierdzenia. Ponowne zatwierdzenie zakładu w każdym wypadku byłoby łatwiejsze i prostsze aniżeli przeprowadzenie skomplikowanych dochodzeń, kiedy zakład został pobudowany, kto go zatwierdził, na jakiej podstawie prawnej itd. A jednak taki sposób podejścia do spraw jest wymagany. Z jakiego powodu? Otóż gdyby władza przemysłowa zalegalizowała stary zakład przemysłowy drogą wydania nowego aktu zatwierdzenia, musiałaby przy tym brać pod uwagę warunki ustawowe obowiązujące nie w czasie, kiedy zakład został pobudowany, lecz te, które dla danego zakładu obowiązują dziś. Okazałoby się przy tym, że ze stanowiska przepisów dzisiejszych wiele zakładów nie ma warunków do zatwierdzenia, że np. ich położenie nie odpowiada planowi rozbudowy miasta opartemu na przepisach ustawowych w zagospodarowaniu przestrzennym kraju. Należałoby więc odmówić zatwierdzenia takiego zakładu, mimo że ma on prawa nabyte.

Tak więc nie zatwierdzamy starych zakładów przemysłowych ponownie, lecz odtwarzamy ich dawne uprawnienie, udzielone w czasie pobudowania zakładu. Jeżeli chodzi o postępowanie w tym kierunku, jak i o formę i treść takiego aktu odtworzenia, to w tym względzie żadnych bliższych instrukcji nie wydano, mamy więc tu zupełną swobodę postępowania, byleby ono prowadziło do celu i nie narażało przedsiębiorcy na zbyt wielkie starania, zabiegi i koszty.

Proponujemy tryb postępowania następujący, podkreślając z góry, że ma on zastosowanie tylko do starych ziem zachodnich, a dalej, że chodzi tu tylko o takie zakłady, które podlegałyby zatwierdzeniu na podstawie art. 14 względnie 16 prawa przemysłowego. Przedsiębiorca wnosi do władzy przemysłowej podanie o odtworzenie aktu zatwierdzenia zakładu, dołączając do niego plany i szkice zakładu uzgodnione z władzą nadzoru budowlanego i przez nią poświadczone za zgodność oraz opis fabrykacji. Z załączników tych powinny wynikać wszystkie szczegóły wymienione w § 5 rozporządzenia wykonawczego do prawa przemysłowego (Dz. Ust. 1927 r., poz. 942), jak wielkość placu, na którym stoi zakład, rozkład budynków zakładowych, nazwiska właścicieli gruntów sąsiednich, przedmiot produkcji, normalna liczba zatrudnionych pracowników itp. Oczywiście w licznych wypadkach przedsiębiorca nie będzie w możności dołączyć do podania równocześnie planów i szkiców, których wykonanie będzie nie tylko kosztowne, lecz także żmudne, zwłaszcza jeśli chodzi o zasady fabryczne. Z tymi trudnościami dekret o uporządkowaniu rejestrów uprawnień przemysłowych liczy się, zezwalając władzom przemysłowym na przedłużenie terminu skompletowania wniosku. Z uprawnienia tego władze przemysłowe mogą korzystać w szerokiej mierze, zadawając się złożeniem samego tylko podania o odtworzenie aktu zatwierdzenia z tym, że potrzebne rysunki i opisy nadesłane zostaną w terminie późniejszym. W podaniu właściciel zakładu (dyrekcja, zarząd) składa oświadczenie, że zakład zo-

stał w swoim czasie prawidłowo zatwierdzony, jednak dokumentów zatwierdzenia nie może przedłożyć. Oświadczenie takie przyjąć możemy jako wiarygodne w każdym wypadku, gdzie chodzi o zakład istniejący od czasu przed 1. IX. 1939 r., nie ulega bowiem wątpliwości, że wszystkie te zakłady istnieją legalnie, tzn., że zostały one przez właściwą władzę zatwierdzone. Właściciel zakładu nie będzie mógł nam powiedzieć, kiedy, przez którą władzę i na zasadzie jakich przepisów prawnych zatwierdzenie to nastąpiło. Może natomiast wyjaśnić nam, w którym roku (mniej więcej) zakład został pobudowany. Na tej podstawie władza przemysłowa powinna sama ustalić bliższe szczegóły potrzebne do odtworzenia aktu zatwierdzenia. Jeżeli mianowicie zakład pobudowano przed dniem 16 grudnia 1927 r. a więc przed dniem wejścia w życie polskiego prawa przemysłowego, to został on zalegalizowany na podstawie bądź dawn. niem. ordynacji przemysłowej („Gewerbeordnung“), bądź miejscowego statutu budowlanego („Baupordnung“) opartego na ustawie z dnia 11. III. 1850 r. o zarządzie policyjnym i ustawie z dnia 30. VII. 1883 r. o ogólnym zarządzie kraju. Jeżeli chodzi o zakład przemysłowy, który nie jest wymieniony w § 16 ordynacji przem., to został on zatwierdzony przez miejscową władzę „policyjno-budowlaną“ na podstawie miejscowego statutu budowlanego we formie udzielenia przedsiębiorcy tzw. „koncesji budowlanej“. Zakłady wymienione w § 16 ord. przem. podlegały zatwierdzeniu przez władze administracyjno-sądowe wymienione w §§ 109 i 110 ustawy z dnia 1. VIII. 1883 r. o właściwości władz i sądów administracyjnych zmienionej ustawą z dnia 14. VII. 1914 r. (wydział powiatowy, w miastach liczących ponad 10.000 mieszkańców — kolejalny zarząd miejski, a w miastach stanowiących za moimstny powiat — wydział miejski) względnie wojewódzki sąd administracyjny.

Znając czas pobudowania zakładu, stwierdzić możemy bez trudności, na jakiej podstawie prawnej został on zatwierdzony i przez którą władzę. Mając zaś te dane, nie trudno nam będzie odtworzyć w ogólnym zarysie ten dokument zatwierdzenia. Cały ten materiał dowodowy zaleca się zebrać w drodze rozprawy komisyjnej na miejscu (wizji lokalnej) przy udziale przedstawicieli władzy przemysłowej i władzy nadzoru budowlanego oraz inspekcji pracy.

Oto wzór aktu odtworzenia:
Zarząd Miejski w Lesznie
L. dz. P. 1846/47

Leszno, dnia 7 lipca 1947 r.

Odtworzenie uprawnienia do prowadzenia zakładu przemysłowego.

Nr rej.

Na podstawie dekretu z dnia 11 kwietnia 1947 r. o uporządkowaniu rejestrów uprawnień przemysłowych (Dz. Ust. Nr 32, poz. 148) Zarząd Miejski w Lesznie, działając na podstawie art. 196 prawa przemysłowego stwierdza, po przeprowadzeniu rozprawy komisyjnej z udziałem przedstawicieli:

Zarządu Miejskiego w osobie, władzy nadzoru budowlanego w osobie i inspekcji pracy w osobie, oraz na podstawie przesłuchania świadków, że fabryka mebli, położona w Lesznie przy ul. a należąca obecnie do ob., została urządzona w roku 1926 i jest prowadzona do dziś bez istotnych zmian. Pierwszym właścicielem tego zakładu był ob. Zakład został w czasie jego urzędowania zatwierdzony we formie udzielenia koncesji budowlanej przez miejscową władzę administracyjno-budowlaną na podstawie miejscowego statutu budowlanego.

Załączniki: (wymienić plany i szkice zakładu dostarczone przez przedsiębiorcę; na załącznikach tych zamieszczamy dopisek treści następującej: „Użyto jako załącznik do decyzji Zarządu Miejskiego w Lesznie z dnia 7 lipca 1947 r. l. dz. P. 1846/47 o odtworzeniu uprawnienia do prowadzenia wytwórni mebli, położonej w Lesznie przy ul. a należącej do ob.“).

Wzór ten odpowiadałby zakładom przemysłowym z art. 14 prawa przem. Uprawnienia zakładów przemysłowych wymienionych w art. 16 podlegają odtworzeniu przez władzę przemysłową wojewódzką. Należą tu wszystkie zakłady fabryczne, jak cukrownie, gorzelnie przemysłowe, browary, młyny, cegielnie, huty, garbarnie, średnie i wielkie składy olejów mineralnych itd. Treść aktu odtworzenia uprawnienia ta sama, jaką podano powyżej, z tą tylko róż-

znica, że — jeżeli chodzi o zakład wymieniony w § 16 niem. ord. przem. — w akcie odtworzenia stwierdzamy, że zakład taki został w swoim czasie koncesjonowany na podstawie art. 16 niem. ordynacji przemysłowej z dnia 21. VI. 1869 i § 109 względnie 110 ustawy z dnia 1. VIII. 1883 r. o właściwości władz i sądów administracyjnych zmienionej ustawą z dnia 14. VII. 1914 r. Należy oczekiwać wydania przez urzędy wojewódzkie władzom przem. I. instancji instrukcji, czy w tych wypadkach, gdzie chodzi o zakład prze-

mysłowy podlegający właściwości władzy przemysłowej II. instancji, postępowanie przygotowawcze do odtworzenia uprawnienia przeprowadzić ma władza I. instancji, czy też czynność tę wykona II. instancja bezpośrednio.

Akt odtworzenia wykonujemy w kilku egzemplarzach, przesyłając po jednym — oprócz właściciela — władzy nadzoru budowlanego i inspekcji pracy. Do rejestru uprawnień przemysłowych (rejestr zakładów przemysłowych) wpisujemy ten akt na liczbę bieżącą.

Komunikaty i różne wiadomości

Pracownicy zatrudnieni w przedsiębiorstwach prywatnych korzystają z ulgowych miesięcznych biletów kolejowych na dawnych prawach.

Podaje się do wiadomości, że Ministerstwo Komunikacji utrzymało nadal w mocy postanowienia dotyczące osób uprawnionych do korzystania z ulgowych miesięcznych biletów kolejowych przy dojazdach do pracy. Z powyższego wynika, że pracownicy przedsiębiorstw prywatnych dojeżdżający do pracy będą korzystali nadal z miesięcznych biletów ulgowych na dawnych warunkach, tj. takich, jakie obowiązują przed 1 lipca 1947 r., przedkładając zaświadczenia, wystawione przez Wojewódzkie Wydziały Przemysłowe.

Utrzymanie tej ulgi znacznie ułatwia sytuację świata pracy, dojeżdżającego z miejsca zamieszkania do miejsca pracy.

Przykładowo wygląda to następująco:

Na odległość 50—55 klm, np. Poznań—Gniezno, cena biletu miesięcznego ulgowego wynosiła 140,— zł, a po cofnięciu ulgi cena normalnego biletu miesięcznego wynosi 2.200,— zł.

Osoby, które wykupiły bilety miesięczne normalne, mogą korzystać z tychże przez miesiąc lipiec, a na miesiąc sierpień po przedłożeniu zaświadczenia, uprawniającego do korzystania z biletów ulgowych według przepisów z przed 1 lipca 1947 r. wykupią bilet ulgowy miesięczny, składając jednocześnie reklamację do Biura Kontroli Dochodów odpowiedniej Dyrekcji Kolejowej z wnioskiem o zwrot różnicy nadpłaconej między biletym ulgowym a normalnym miesięcznym. Do reklamacji należy dołączyć bilet za miesiąc lipiec.

mgr T. W.

Ustalenie miernika zdolności przemiałowej młynów.

Komunikat

Zrzeszenia Przemysłu Przetwórstwa Zbożowego przy Izbie Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu.

Uchwałą Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dnia 17. 6. 1947. r. w sprawie jednolitego obliczania zdolności produkcyjnej młynów ustalono jednolite normy dla obliczania zdolności przemiałowej poszczególnych maszyn. Normy te podaliśmy w Nr 26 Tygodnika Gospodarczego w całości z uwagi na to, że mierniki te znajdują zastosowanie dla celów nacjonalizacyjnych, w sprawach podatkowych i ustalenia tenuty dzierzawnej.

Jeżeli chodzi o procedurę przed Komisjami dla spraw państwowych, to za podstawę oceny służyć będą punkty 1 i 2 uchwały z 17. 6. 47 r. to zn. mlewniki i kamienie. Normy te są w rezultacie wyższe, niż normy przewidziane w Instrukcji Ministra Apropowizacji i Handlu z dnia 28. 3. 1946 r. to znaczy 4000 kg na 1 m bieżący wałka, z uwagi na to, że generalizują zasadę zużycia dla wszystkich młynów, obojętnie w jakim stopniu młyny są zużyte i jaki stan techniczny posiadają. Normy zastosowane w uchwale są niezwykle wysokie i nie odpowiadają stanowi faktycznemu. W naszych bowiem warunkach jak to już kilkakrotnie zaznaczyliśmy, jedynie słusznym rozstrzygnięciem byłoby ustalenie miernika 2 do 2,5 ton na dobę z 1 m. b. co zresztą wykazałyby próbnе przemiały, jak i potwierdza opinia ekspertów i wyniki doświadczeń naukowych. Młyny pod zarządem „Społem” spółdzielni niewątpliwie także wykazują, że w naszych warunkach na 1 metrze walca nie zmieści się 3000—3600 kg na dobę. Stan techniczny młynów przed wojną ulegał z każdym rokiem pogorszeniu, gdyż młyny nie były w możności zastąpić zużytych maszyn nowymi. W czasie okupacji stan techniczny młynów radykalnie się pogorszał, gdyż okupant tylko w nielicznych wypadkach wprowadzał niezręczne ulepszenia a przeważnie wykorzystywał młyny do ostatnich granic.

W tym stanie rzeczy zachodzi możliwość, że Państwo przejmie przy zastosowaniu wysokiego miernika małe młyny i mocno zdewastowane, znajdujące się z daleka od linii kolejowych i dróg komunikacyjnych. Przez rozszerzenie podstaw, mających być uzasadnieniem do upaństwowienia wzgl. uspołecznienia przedsiębiorstw, wytwarza się niepewność, która hamuje urzeczywistnienie zamierzonych ulepszeń. Miernik podany przez Komitet Ekonomiczny stanowi podstawę do opinii o zdolności przemiałowej młynów, jednakże Komisje Wojewódzkie dla spraw nacjonalizacji nie są nim związane bezwzględnie. Podstawą prawną pracy Komisji Wojewódzkiej jest jedynie ustawa z 3. 1. 1946 r. o przejęciu przez Państwo przedsiębiorstw przemysłowych. Ustawa ta uzależnia obliczanie zdolności przemiałowej od faktycznego przemiału, z tych względów Komisja Wojewódzka jest uprawniona do przeprowadzenia indywidualnych ekspertyz. Z uwagi na to, winno się już w pierwszej instancji przeprowadzać ekspertyzy co do zdolności przemiałowej jak i stanu technicznego, aby nie przejmować przedsiębiorstw, które Państwa będą tylko balastem i w które Państwo będzie zmuszone czynić duże wkłady i do których będzie dokładało.

Organizowanie grup branżowych w Zrzeszeniu Eksporterów i Importerów R. P. w Warszawie.

W Nr 25 „Tygodnika Gospodarczego” na str. 257 podaliśmy osiem grup branżowych i ich prezydium, które zostały utworzone w Zrzeszeniu E. i I. R. P. Poniżej podajemy pozostałe:

Grupa branżowa Nr 8: Skóry, futra, wyroby skórzane i zastępcze.

Przewodniczący: Władysław Sroczyński, Warszawa, ulica Krucza 13.

Grupa branżowa Nr 10: Maszyny i aparaty elektryczne, radio-aparaty, części, sprzęt radiowy i elektrotechniczny.

Przewodniczący: Władysław Borysoglebski, Warszawa, ul. Grochowska 333.

Grupa branżowa Nr 11: Narzędzia lekarskie i dentystyczne oraz urządzenia sanitarne i artykuły dentystyczne.

Przewodniczący: Władysław Świątłowski, Warszawa, ul. Zgoda 15.

I-szy zastępca: Aleksander Maruńczak, Kraków.

Grupa branżowa Nr 14: Narzędzia, przybory i wyroby zegarmistrzowskie, złotnicze i optyczne.

Przewodniczący: Juliusz Kreglewski, Poznań, św. Marcin 18
I-szy zastępca: Stanisław Szulc, Warszawa, Hotel Europejski lub Poznań, Plac Wolności 5.

Grupa branżowa Nr 15: Książki, czasopisma, papier, materiały piśmienne i pisarskie, przybory intrologatorskie.

Przewodniczący: vacat.

I-szy zastępca: Fabian Tyliński, Gdynia, ul. Abrahama 91.

Grupa Branżowa Nr 9: towary różne, jest w organizacji.
Poza tym w Gdyni są czynne dwie grupy branżowe mianowicie: Nr 16 — Ryby, raki i śledzie oraz Grupa branżowa nr 12. — Zaopartywanie okrętów, których skład Prezydium podamy dodatkowo.

Kredyty importowe.

Poniżej cytujemy okólnik ministra Przemysłu i Handlu Nr 13 z dnia 12 kwietnia 1947 w sprawie kredytów importowych.

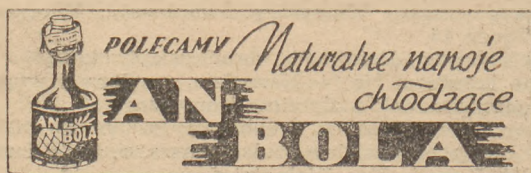
Okólnik ten wprawdzie wydany został dla sektora państwowego, jednakowoż wytyczne w tym okólniku ujęte mają być również stosowane do sektora prywatnego. Okólnik brzmi jak następuje:

Stwierdzonym zostało, iż jednym z powodów niewykorzystania możliwości importowych były trudności na odcinku uzyskania przez krajowych importerów kredytu w walucie złotowej.

W związku z tym sprawa udzielania kredytów importowych została uregulowana jak niżej:

1. Kredyty importowe będą przyznawane importerom przez banki, finansujące normalnie dane przedsiębiorstwo importowe w ramach posiadanych promes oraz na podstawie dowodów handlowych, stwierdzających zawarcie konkretnej, obowiązującej transakcji importowej, w wypadku zaś transakcji walutowych, również i zezwoleń Komisji Dewizowej.
2. Kredyty te będą przyznawane w zasadzie według normalnie przyjętych zasad, w wysokości rzeczywistych potrzeb organizacji importowej i na termin konieczny dla sprowadzenia i sprzedaży towarów.
3. O ile udzielenie kredytów w trybie normalnym nie nastąpi w ciągu 5 dni od chwili zgłoszenia udokumentowanego wniosku importera, natomiast przekazanie należności, względnie otwarcia akredytywy nie może ulec zwłoce, banki finansujące udzielać będą kredytów specjalnych na okres najwyżej trzech tygodni, a w każdym razie niedłuższy niż do momentu nadejścia towaru do kraju. Warunkiem udzielenia tego kredytu będzie zabezpieczenie w formie złożenia w banku dokumentów towarowych cesji polisy asekuracyjnej, względnie certyfikatu.
4. Przed upływem ważności kredytu specjalnego, importer winien wystarać się w banku finansującym go o normalny kredyt importowy. Bez względu na to, czy kredyt ten przez bank zostanie udzielony czy nie, kredyt specjalny winien być przez importera spłacony w terminie.
5. Suma kredytu importowego, zarówno normalnego jak i specjalnego, zostanie przelana przez bank finansujący bezpośrednio do Biura Rozrachunków Międzynarodowych, względnie do Wydziału Zagranicznego Narodowego Banku Polskiego, celem przekazania jej za granicę, względnie otwarcia akredytywy lub też zatrzymania przez bank finansujący, o ile bank ten dokonuje przekazu we własnym zakresie.
6. Biuro Rozrachunków Międzynarodowych oraz Wydział Zagraniczny Narodowego Banku Polskiego nie będą wykonywać zleceń wypłaty za granicę, ani też otwierać akredytyw, zarówno odwołań jak i nieodwołalnych, bez wpłaty pokrycia przez importera w walucie krajowej.

W związku z powyższym polecam wszystkim organizacjom importowym, aby starania o kredyt były rozpoczynane we właściwych bankach, w odpowiednio wczesnym terminie. Kierownicy organizacji importowych będą pociągani do osobistej odpowiedzialności w tych wszystkich wypadkach, gdy starania o potrzebne kredyty importowe, pomimo istniejących możliwości wcześniejszego ich wszczęcia, będą zapoczątkowane zbyt późno.

BIURKA

Krzeseła gięte, Meble szkolne

Poznańska Centrala Mebli - L. KONIECZNY

Przedstawicielstwa fabryczne

POZNAŃ, ul. 27 Grudnia 5, tel. 39-71

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Adres dla zwrotu: Administracja „Tygodnika Gospodarczego” Księgarnia Wilak, Poznań Kantaka 10

SEGREGATORY

• α 295,- zł

Wł. Wilak

Właściciel mgr Karol Wilak
KSIĘGARNIA · WYDAWNICTWO · ARTYKUŁY BIUROWE
POZNAŃ
KANTAKA 10
TEL. 44-40
PKO V 4085

Wydawnictwo
Instytutu
Naukowego
Organizacji
i Kierownictwa

HENRYK FAYOL

ADMINISTRACJA PRZEMYSŁOWA I OGÓLNA

oraz

Nauka o administracji,
w zastosowaniu do Państwa.

A-5. - stron 212 - tablic V - cena 390,- zł.

Poznań 1947
Księgarnia Wł. Wilak

Cena ogłoszeń: za 1 mm na stronie 4-linowej zł 15,-

Ogłoszenia przyjmuje dla instytucji i przedsiębiorstw państwowych oraz firm pozostających pod zarządem państwowym „P.A.P.” Polska Agencja Prasowa, Poznań, Sew. Mielżyńskiego 8 — telefon 42-63.

Redakcja: Izba Przemysłowo-Handlowa
w Poznaniu, ulica Mickiewicza 31
Tel.: 78-62, 23-65, 23-66

Ogłoszenia przyjmuje „PAR” Polska Agencja
Reklamy Fr. Krajna — Spadkobiercy
Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 7 — Telefon
30-80 i oddz. Kraków, Rynek 81 46 —
Tel. 503-66 — Bydgoszcz, Al. 1 Maja 16
Tel. 17-66 — Toruń, ul. Mestowa 28.

Administracja: Księgarnia Wilak Po-
znań, ul. Kantaka 10 — Tel. 44-40
Konto P. K. O. — V - 4085
Cena numeru 30,- zł, prenumerata
kwartalna 300,- zł